

BAB III **CARA PANALITEN**

A. Jinising Panaliten

Panaliten kanthi irah-irahan kajian Analisis Semantik nama suket wonten ing desa Grogol, Paliyan, Gunungkidul menika kalebet wonten ing panaliten diskriptif. Panaliten deskriptif inggih menika panaliten ingkang dipunlampahi mawi adhedasar kawontenan ingkang wonten ing sakiwa tengenipun panaliti, kanthi menika asilipun potret utawi andharan kados wontenipun (Sudaryanto, 1993: 63)

Pamanggih menika ugi jumbuh kaliyan teori panaliten deskriptif, inggih menika bilih panaliten deskriptif mboten dipunprelokaken administrasi saha control dhumateng *perlakuan*. Panaliten deskriptif mboten dipungayuh kangge mangsuli hipotesis, ananging namung ngandharaken napa wontenipun babagan *variable, gejala* utawi kawontenan. Pancen wonten mangsanipun wonten panaliten mawi mangsuli hipotesis ananging menika boten limrah. Inggih menika panaliten deskriptif boten kangge mangsuli hipotesis (Arikunto, 2007: 234). Ngatosaken andharan kalih pamanggih kasebat saged kadhudut dhudutan bilih panaliten deskriptif menika, panaliten ingkang dhudah prekawis kanthi ngandharaken napa wontenipun.

Panaliten menika gadhah ancas ngandharaken nama, makna, saha kagunan suket wonten ing desa Grogol, Paliyan, Gunungkidul kathi napa wontenipun jumbuh kados andharan wonten ing nginggil. Supados saged ngandharaken kanthi leres prelu dipunlampahi kanthi cara ingkang *sistematis*. Cara menika inggih

menika kanthi ngumpulaken *data*, *klasifikasidata saha pengolahan data*, kangge ngandharaken wujud, saha kagunan suket lan negesi nama suket.

A. Data lan Sumber data

Panaliten menika ginakaken data panaliten awujud nama suket, wujudipun suket saha paedahipun wonten ing desa Grogol, Paliyan Gunungkidul. Data wonten ing panaliten menika dipunpanggihaken saking informan. Sumber data panaliten wonten ing panaliten inggih menika awujud kertu data, gambar suket, daftar asiling wawancara.

B. Papan Panaliten

Panaliten menika mapan ing desa Grogol Paliyan Gunungkidul. Pamilihan papan panaliten menika awit kathah warga masarakat desa Grogol menika ingkang gadhah pedamelan tani. Kawontenan menika gampilaken panaliti pados data bab nama suket saha paedahipun. Pamilihan menika ugi jumbuh kaliyan ancas panaliti inggih menika badhe mangertosi namanipun suket, makna leksikal nama suket, saha paedah suket wonten ing desa Grogol Paliyan Gunungkidul.

C. Caranipun Nglempakaken Data

Metode panaliten inggih menika cara ingkang dipunginakaken dening panaliti kangge ngempalaken data panalitenipun. Kados ingkang sampun dipunandharaken bilih, variasi cara ingkang dipunancas inggih menika: *angket*, *wawancara* (pirembagan), *observasi* (*pengamatan*), *tes* saha *dokumentasi* (Arikunto, 1996: 150).

Salajengipun (Sugiyono, 2008: 244) ngandharaken, Cara nglempakaken data inggih minangka cara *strategis* kangge panaliten, bab ancasipun panaliten

ingkang utama inggih menika angsal data. Nglempakaken data saged dipunlampahi kanthi pinten-pinten *setting*, sumber saha cara.

Adedhasar pamanggih ing nginggil panaliti lajeng njumbuhaken cara nglempakaken data wonten ing panaliten menika. Cara ingkang kaginakaken adedhasar kawontenan narasumber wonten ing desa Grogol, Paliyan Gunungkidul. Cara ingkang kaginakaken inggih menika, *Observasi*, *wawancara* (pirembagan), saha *dokumentasi*.

1. Observasi

Observasi inggih menika cara nyemak wonten ing lapangan kanthi *sistematis* saha *terstruktur*. Observasi kalampahan kanthi panaliti ningali langsung wujud ing suket wonten ing ngalas. Asiling observasi kasebat kacatet wonten ing *catatan lapangan*.

2. Wawan rembag

Wawan rembag menika wujudipun cara nglempakaken data kanthi wawan parembagan *responden*. Wonten ing wawan pirembagan menika panaliti nyuwun pirsa dhumateng tiyang ingkang dipunanggep ngertos bab suket. Pitakenan ingkang kaginakaken mawi pedoman pitakenan sampun dipuncawisaken.

Wawan pirembagan menika dipunlampahi kanthi nyuwun pirsa bab data sakatahipun ngantos dipunanggep cekap. Panaliti nyuwun pirsa babagan jinising suket, wujud ing, nama suket, titikanipun, saha kagunanipun. Asiling wawan pirembagan awujud rekaman saha seratan bab asiling wawan pirembagan.

3. Dokumentasi

Dokumentasi wonten ing panaliten menika awujud gambar suket. Dokumentasi menika kapendhet wonten ing kalih papan ing desa Grogol, Paliyan, Gunungkidul. Papan kangge dokumentasi menika wonten ing Lungguh saha Tlaga Wetan.

D. Piranti Panaliten

Piranti panaliten inggih menika piranti utawi *fasilitas* ingkang dipunginakaken panaliti kangge ngempalaken data supados panaliten lakung gampil saha kasilipun langkung sae inggih menika langkung tliti, jangkep, saha runtut ingkang ndayani data langkung gampil dipunolah. Piranti panaliten ingkang kaginakaken inggih menika panaliti kiyambak. Panaliti gadhah *peran* minangka perencana, ingkang nglampahi panaliten, ingkang ngempalaken data, saha ingkang nglapuraken data. Panaliti minangka instrument menika kabiyantu dening.

- a. Catetan lapangan dipunginakaken kangge nyatet sedaya bab ingkang wigati sajroning panaliten.
- b. *Kamera* dipunginakaken kangge motret suket sajroning observasi. Kanthi gambar suket saking asiling potret menika badhe gampilaken anggenipun nлити.
- c. Pedoman wawan pirembagan awujud daftar pitakenan. Pedoman wawan pirembagan dipunginakaken kangge dhasaring wawan pirembagan kaliyan *informaan*. Kanthi menika data ingkang dipunkempalaken jumbuh kaliyan ancaspun panaliten mboten ndadra utawi kirang.

- d. *Alat perekam* dipunginakaken kangge ngrekam sajroning wawan rembag. *Alat perekam* menika mbiyantu panalite gampilaken nyatet catetan lapangan wawancara. *Alat perekam* menika ugi kangge ngirangi subjektifitas wonten ing panaliten.
- e. Kertu data kangge nyatet laporan saking catetan lapangan. Kartu data menika sampun *spesifik*, ateges sampun kasaring. Kertu data menika ugi gadhah *format* ingkang sami saking ngajeng dugi pungkasan. Wondene tuladha anggenipun cara ngisi kados menika:

Tabel 4: Kertu data

No.	01
Sumber	CLW 03, CLW 04
Nama Suket	Alang-alang
Makna	Araning suket kang lumrahe kanggo pepalang marang bebaya, wite gilig duweni glukut, dhuwure luwih saka 40 cm, kembang putih, rone dawa-dawa warni ijem mbeleri.
Titikan	Papan gesangipun: ara-ara utawa pategalan Wit : gilik Godhong: lancip kaya godhong pari Inggilipun: 20-50 cm Sekar: putih <i>bulir-bulir</i>
Paedah	Kangge nyaweni, tarub, pakan raja kaya, payon, kangge tetamba.

E. Caranipun Ngalalisis Data

Cara analisis wonten ing analisis menika ginakaken analisis komponensial. Analisis komponensial kalampahan adedhasar bilih tembung ngandut *kesatuan makna* ingkang gadhah *sistem* ingkang saged dipunandharaken titikan bedanipun, inggih menika komponen ingkang *kontras* kaliyan komponen sanesipun, fungsipun kangge bedakaken teges setunggal lan sanesipun (Wedhawati wonten ing Widyaparwa No.31, 1987: 17)

Analisis komponensial kados ingkang kasert wonten ing nginggil adedhasar data ingkang dipunpanggihaken. Data menika dipunpadosi kanthi *observasi*, wawan pirembagan, saha *dokumentasi*. *Observasi* dipunlampahi kangge ningali kawontenan suket ingkang saestunipun wonten ing lapangan. Cara menika ndayani panaliti mangertos wujudipun suket, ingkang salajengipun saged karumusaken ciri pambedanipun. Wondene ciri pambedanipun kados menika. Wujuding wit, cara uripe suket, dawane suket, sekaripun suket, wujuding ron, wernaning ron, wontening glugut, wontening woh, wontening empu.

Wawan pirembagan kalampahan kanthi cara, panaliti nyuwun pirsa dhumateng informan ingkang kaanggep pirsa babagan suket. Wawan pirembagan menika gadhah ancas nyuwun pirsa nama suket, nyocokaken wujudipun suket kaliyan ingkang dipuntingali ing lapangan, saha nyuwun pirsa bab kagunaning suket.

Dokumentasi inggih menika kanthi nglempakaken gambar suket wonten ing desa Grogol, Paliyan, Gunungkidul. Asiling dokumentasi menika kajumbuhaken

kalian data saking asiling Observasi kaliyan wawan pirembagan. Data ingkang jumbuh salajengipun kaserat wonten ing kartu data.

Data ingkang sampun dipunkemplakaken wonten ing kartu data dipunlebetaken tabel analisis data. Tabel analisis menika dipunginakaken supados gampilaken anggenipun naliti babagan makna leksikal suket. Wujuding tabel analisis saha cara ngispun kados menika.

Tabel 5: Analisis Makna Leksikal Adedhasar Teori Saking Chaer.

No.	NAMA SUKET	Teges																	Guna						
		Wjd Wit		Cara Urip		Dawane Suket					Sekar				Ron		Werna Ron			Glagut	Woh	Empu			
		Gilik	Gegeng	Mrelelu	Ngadak	Mrambat	<10	10-20	20-30	30-40	>40	Wungu	Jene	Perhak	Abrit	Soklat	Bunder	Dawa					Item	Abang	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
1	Alang-alang	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	kanggo payon, tolak bala, tetamba.
2	Apa-apa	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	kanggo pakan raja kaya sarta tolak bala.

F. Caranipun Ngesahaken Data

Keabsahan data dipunprelukaken kangge ngecek leres saha lepating data ingkang dipunkempalaken dening panaliti. Keabsahan data panaliti menika ginakaken cara *triangulasi* inggih menika cara ingkang ginakaken seserepan sak njawinipun data menika kangge ngecek saha bandingaken data ingkang dipunkempalaken (Moleong, 2006: 178).

Wonten ing panaliten menika ginakaken trianggulasi sumber. Trianggulasi sumber kalampahan kanthi bandingaken data saking informan. Cara menika ndayani asiling panaliten kawastanan sah. Validitas salajengipun ingkang kaginakaken inggih menika validitas semantik. Validitas semantik gadhah ancasing ningali dumugi pundi data saged saged dipuntegesi jumbuh kaliyan konteks basa, dipunprelokaken minangka *satuan* ingkang ngemot *susunan internal* ingkang gadhah teges. Panaliten menika samangkih mawi semantik logika sanes semantik lingual. Tuladhanipun semantik logika kababar wonten ing ngandhap menika.

Tegesipun suket Alang-alang inggih menika *araning suket kang wite gilik ana glugute, dhuwure luwih saka 40 cm, sekaripun pethak bulir-bulir, rone dawa-dawa warni ijem mbeleri, kanggo payon, tolak bala, tetamba*. Teges menika adedhasar validitas semantik. Wondene saged kasebat semantik logika, menika saged dipuntingali wonten ing andharan komponen makna tembung suket. Tuladhanipun, tembung suket kaandharaken ngandut komponen + wujud wit. Adedhasar logikanipun panaliti bilih suket menika gadhah wujud ingkang beda-beda, pramila Alang-alang saged kawastanan gilik.

Reliabilitas wonten ing panaliten menika kalampahan kanthi cara nyuwun pirsa dhumateng informan sanes ngantos ndayani asiling panaliten ingkang tetap. Panaliti ugi ngambali anggenipun naliti kanthi makaping-kaping. Sasanesipun menika kangge jaga reliabilitas dipunlampahi ugi kanthi cara konsultasi ahli, wonten ing panaliten menika konsultasi ahli dipunlampahi kanthi konsultasi kaliyan Prof. Endang Nurhayati. Mawi cara ingkang menika reliabilitas data saged tetep.

